

FISKIMENN!

— Minnst til at greiða atkvøðu áðrenn lagt verður frá landi!

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐRALAG

NR. 62.

MIKUDAGIN
26. SEPTEMBER 1962

35. ÁRG.

Úr OYGGJASKEGGJA nr. 7:

HUGSJÓNIR og STÆTTARFYLKING

VERÐUR SONN STÆTTARMENNING KOYD AV RAKSTRARRÓPUM OG PSEUDONATIONALISMU?

Í fjør lögdu studentaskúla-kennarar niður arbeiðið, tí teir hildu seg vera við skerdan lut lónarliga. Í vár fóru læknarnir í »verkfalle«, tí teir kendu seg við sviðið soð, eisini lónarliga. Aftanfyr seg høvdu teir sterkar danskar fylkingar! Samstundis hætta nógvir av hesum monnum sær at leggja feroysku arbeiðarafjöldini eina við ikki at fylkjast við donsku starvsbrøðrum sínum! Her liggur sektin á »breyði«, men »sjónleiki« verður nógv gjørt burtur úr: Fjöldini verður t. d. í heilum eggjað til búnari stættarmenning! Siðst, men ikki minst, hinir »blóðfátæku læknarnir eru við at leggja út í politikk, ein teirra uggar fyri stuttum fjöldina í vælkendum feroyskum blaði, soleiðis:

»Latum okkum gera heimini soleiðis, at børnini aftur spæla ótáleys og glað í áum og tjørnum, kava og sól og henta blómur«

Ja, er tað ikki fitt? Tað ljóðar sum vánaligt skemt, men er óivað skrivað í ramasta álvara! Av tilikum manni, drúgvast fyr at fáa fólk at gloyma matstrev teirra. Ja, hvør veit? men eingin eigur at lata ser siga av tilikum mænsni longri! Her krevst stættarskygsemi!

Um okkara leiðir, ja í Norð-Europa yvirhøvur hevur javnaðarorslan leingi verið so sterk, at sosialu rettvisiskrøvini frá teirri arbeiðandi fjöldini so við og við hava fingið ljóð og lønmóttakarín alvegis sonda, hugsað verður her bæði um beinleiðis lónarábøtur og sosiala tryggingar.

Menn eru tó avgjørt ikki komnir á mál — stríðið hevur verið tógvið og valla gjørligt at tannum eina sterka stættarfylking. Menn gingu í viggj, øksl móti øksl: »Aðalhugsanin: »Semja er styrkie! Stavnhalðið: »Farni og trygda!

Undir bardaganum fyr betri komum hevur tað harafurt framum alt annað eydnast slóð brótarum arbeiðarafjaldarinnar at broyta borgarligu mannahugsanina munandi, soleiðis at fleiri og fleiri ikki longur meta lónina, sum nakað maður fær ella verður egndur við, men sum hansara náttúrliga ogn, lut hansara av framleiðsluni.

Her standa menn í Norðanlondum flest í dag, men hvussu er nú vordið í Føroyum?

Ja, í mannahuganum hevur ikki trivist mikil munur stætt-

ana millum, síðan »bóndasamfelagið« kódnadi, men inntøku-ójanin hevur ofta verið herviligur kortini. So eisini í Føroyum vóru menn flestallir á einum máli um, at fólk í sama yrki eiga at taka seg saman í yrkisfelagsskap ella fylkjast í stórri stættarfelagsskapi, men stættarmenningin hevur ikki altíð verið nógv búgvín, sundurlyndi oftast sterkari enn samlyndi, ov nógvar fylkingarnar og við alt ov ymsum grundarlagið og uppruna. Úrslitið er, at meginframleiðslan í Føroyum framvegis er sera misjavn bytt.

(Framhald á 3. síðu)

Stovnsfæ realkreditstovnsins

RÁDDI FÓLKAFLOKSMENN VILDI ENDURNYGGJAN SKIPAFLOTANS ONGA LEIÐ VERIÐ KOMIN, TÍ TEIR HÖVDU BEINLEIÐIS UPPSKOT UM AT HAVNA 4 AV TEIUM 5 MARSHALLMILJÓNUNUM Í SJÓVINNUBANKANUM.

5 milj. kr. av Marshalljálpin vóru settar av sum stovnsfæ realkreditstovnsins; men tá ið Sjóvinnubankin var farið á húsagang, fór sendinevnd við fólkaflaksleiðslu til Danmark-

ar at samráðast við ríkisstjórnina um nýggjan íløgupening til bankan.

Henda nevnd vildi hava 4 milj. av hesum peningi sum nýggjan íløgupening til Sjóvinnubankan.

Eftir var tá bert hin eina milj ónin til realkreditstovnin.

Hvat vildi hon havt munað til endurnýggjan skipaflotans? Þúrt einki; men tibeitur eydnadist tað ikki fólkaflaksmannum at fremja hetta lokabragd, ið vildi verið ein ovurstórur bakbrestur fyr ta endurnýggjan, sum av álvara tók seg upp so skjótt sum fólkaflaksstýrisins dagar vóru taldir.

Ein spurningur

Mánadagin varð lýst í útvarpinum, at Oyggarvegurin var leysgívin fyrri koyrslu aftur; men at kommunan ikki hefti fyrri nokrum skaða, ið hendi har.

Hetta undrar meg at hoyra, tí eg havi ikki vitað av, at býráðið hevur viljað góldið fyrri skaðar, sum hendi eru í Havn vegna ólagi við vegasambandinum — tvørturimóti veit eg, at teir hava noktað at góld ið endurgjald í sliikum søri.

Bilfóari.

FISKIMENN LIVA IKKI AV BERARI LUFT

TIÐVELDISMENN, SUM SKERDU MINSTULØN FISKIMANNA ÚR 800 NIÐUR Í 650 KR., ERU SEINRI KOMNIR VIÐ UPPSKOTI UM AT HÆKKA MINSTULØNINA UPP Í 1200 KR., MEN HETTA UPPPSKOT HEVUR TAÐ OVURSTÓRA BREK, AT IKKI VERÐUR VIST Á EITT EINASTA OYRA AT GJALDA HESA MINSTULØN VIÐ — OG AV BERARI LUFT LIVA FISKIMENN IKKI.

TAÐ ljóðar heldur lógi, at 14. sept., málgað formann Føroya Fiskimannafelags, skal skriva um, at fiskimenn ikki hava fingið lónarviðbøtur í mun til dýrtíðina.

Hvussu nógv sáttmálagar lónarviðbøtur í mun til dýrtíðina hava fiskimenn vunnit tey 12 árini. Erlendur Patursson hevur verið felagsins formaður?

IKKI EITT OYRA, stutt og gótt.

PRÍSVIÐBÓTIN er vunnin eftir uppskotum frá javnaðarmonnum.

MINSTALØNIN er vunnin eftir uppskotum frá javnaðarmonnum.

FRÍÐARLØNIN er vunnin eftir uppskotum frá javnaðarmonnum.

Við tíðvældisleiðslu í Fiskimannafelagnum hava fiskimenn verið fyrri størstu sáttmálagu lónarfturgongd í felagsins søgu.

Semja um Oyggarveginn

Sum áður sagt frá, fór lögmaður til Danmarkar at samráðast um íløgupening til nýgerð av t. d. Oyggarvegnum. Mitt undir hesum samráðingum steigir Havnar býráð vegin fyr; allari koyrslu. Í fjárriti letur lögmaður býráðið vita, at til várs verður farið undir nýgerð av 1½ km av Oyggarvegnum omanfyri grótbrotið í somu breidd sum oman í Kollfjarðadal.

Lögmaður kom so aftur við Tjaldrinum sunnukvöldið. Varð tað Oyggarvegurin latin upp fyrri ferðslu og mánadag og týsdagin fóru fram samráðingar, ið endaðu við semju um soljóðandi uppskot til lögmanni:

1. Visandi til samráðingar viðvíkjandi Oyggarvegnum, sum fram eru farnar í hesum døgum, seinast 24. september 1962, verður sagt frá, at landsstýrið hevur samtykt til várs at fara undir at umbygja og breiðka umleið 1½ km av Oyggarvegnum frá vegrastíni uppi á

Varða og norðureftir, og um figgiarlaga ber til at halda fram niðan móti Kleynsvarða; byggingarvegurin verður byttur millum landskassan og kommununa eftir galdandi reglum.

Skiðað verður annars til, at landsstýrið hevur merkt sær býráðsins stóðu at fara undir at afslutla vegin frá Kleynsvarða og norður um Sundsháls (til gamla vegin) so skjótt kommunan er komin til settis við Forsvarets Bygningstjeneste um endurgjaldsspurningin.

»Forsvarets Bygningssvæene« hevur gingið við til at lata 175.000 kr til viðlíkahald og sum viðurgjald fyrri skaða. Verður vegurin breiðkaður til 6 metrar, hava teir einki ímóti, at hesin peningur allur verður uttúr til hetta endamáli. Hetta er tó treytað av, at vegurin verður haldið opin fyr; ferðslu taltið — sjálvt meðan vegarbeiði fara fram. Ígjærkvöldið varð henda semja partanna millum lögð fyr; býráðið.

Svimjiárið skjótt liðugt

Seinasta sunnudag fór bert ein ítróttarkapping fram; tað var svimjukkappingin í Gundadali. Veðrið var vánaligt við grimdarregni, og allar aðrar ítróttakappingar vóru avlýstar.

Hetta var kappsvimjing, sum Havnar svimjifelag fyrireikaði, og væl av áskoðarum vóru komnir, hóast veðrið. Tað vóru 16 kappingar, og luttakararnir vóru 72. Tey flestu vóru børn, og sigast kann, at børnini eru fim í svimjikynstri, og tá ein hugsar um, hvussu stóðan svimjingini viðvíkjandi var frammanundan, at hylurin í Gundadali kom, so dugur ein, ið fylgir við, lættliga at skilja, at hetta var eitt tiltak, ið alt ov seint varð fingið í lag. Í dag er tað valla tað barn, sum

ikki dugur at halda sær uppi.

Tað hava nú verið tvær svimjikkappingar í Havn í ár; hin fyrra var á ólavsku.

Tað er einki at ivast í, at svimjingin hevði fingið enn størri týðning, um hylurin hevði verið taktur. Tað kann næstan sigast, má verða gjørt, tí hugsar ein um alt tað, sum peningur verður brúktur til í dag hjá býráðnum, so er tað ikki meira enn ein skylda, at svimjihylurin verður gjørdur soleiðis, at hann kann verða nýttur alt árið.

45 TÚSUND VITJANDI Svímjárið fer nú at vera liðugt. Byrjað varð í hálvum mai, og afturlatið verður sunnudagin Tað hava verið um 45 túsund, sum hava vitjað hylin ísummar — nakað tað sama sum í fjør. Tá svimjihylurin letur aftur sunnudagin verður skúlaðsvimjing, SAJ svimjing við royndum í 500, 800 og 1000 metra svimjing.

Vil onga ábyrgd hava

SOSIALURIN, Tórshavn.

Ger so væl at seta hetta í heisræða blað tygara:

Eg vil við hesum leggja alla ábyrgd av greinini »Hugsjónir og stættarfylking« í »Oygjaskeggja« nr. 7, 14. ág. sept. 1962 frá mær. Greinin er komin í blaðið, uttan at eg visti av, og er skrivað av ábyrgdarmanninum Virgar Dalsgaard. Eftir mínum tykki átti slið grein ongantið at verið komin í Oygjaskeggja. Oygjaskeggi er ópolitiskt blað, og henda grein er eintíttáð politisk, samstundis sum hon er út um øll mark persónlig, ónerlig og ósaklig.

Tá ið eg og Virgar Dalsgaard tóku blaðið upp á okkum, avtaldu vit okkara millum, at blaðið sum umboð fyr; feroysku felögin í Danmark skuldi vera ópolitiskt. Nú, tá ið henda avtala er brotin, havi eg hildið tað vera beinast at siga starvið sum blaðstjóri frá mær Kjartan Hoydal.

— O —

Tá vit eftir umbøn Kjartan Hoydals geva hesum hvassa mótmæli innivist í blaðnum, halda vit tað vera beint eisini at prenta ta blaðgrein, ið sei verður at, og við loyvi ábyrgdarmannsins, endurgeva her í blaðnum hesa velskrivaða og beinraku blaðgrein.

Blaðstj.

SUBURSTREYMOYAR JAVNAÐARFELAG

hevur sín triðja uppskjaltingarfund til lógringsvalið í kvøld kl. 8 í Løsfuni.

HEIM ÚR GRØNDLANDI

Fursund fór mánaðkvöldið úr syðru havn Ravns Stóroy við 87 útróðarmonnum. Hartil flytur skip ið 745 tons av saltfiski heim til Føroya.